

ཐོད་གྲི་གསེ་བ་རིག་པ་རི་གནའ་དཔེ་སྤྱི་གསེ་བ་སྤྱི་གསེ་དཔེ་ཚོ་གསེ།

ARURA

ལྷོ་གསེ་ར་མཆན་རྣམས་བྲུ་གན་མཆོད།

དཔེ་ཚོ་སྤྱི་གསེ་ར་མཆན་རྣམས་བྲུ་གན་མཆོད།

མཆོད་གསེ་དཔེ་སྤྱི་གསེ་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

论述部注释·灿烂宝库/青海省藏医药研究所,《藏医药经典文献集成》编委会编. - 北京:民族出版社, 2005.11

(藏医药经典文献集成)

ISBN 7-105-07377-2

I. 论… II. ①青…②藏… III. 藏医-药物-藏语 IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 133850 号

LUNSHUBU ZHUSHI CANLAN BAOKU

论述部注释·灿烂宝库

编 者	青海省藏医药研究所
出版发行	藏医药经典文献集成编委会
地 址	民族出版社
邮 编	北京市和平里北街 14 号
网 址	100013
印 刷	www.e56.com.cn
装 订	北京艺辉印刷有限公司
经 销	天华印刷装订有限公司
开 本	全国各地新华书店
印 张	850mm × 1168mm 1/32
版 次	34.5
印 次	0001 - 2000 册
定 价	2006 年 1 月第 1 版
	2006 年 1 月北京第 1 次印刷
	55.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

主编：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

副主编：[措如·次郎]

主任委员：艾措千

副主任委员：多杰 旦正加 星全章 才让加

委员：恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智

昂玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措

昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者：多杰拉旦 星全章 拉毛才让 夏吾杨本 扎巴

仁青措 拉青才让

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

主任委员：艾措千

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

顾问：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

主任委员：艾措千

副主任委员：多杰 旦正加 星全章 才让加

委员：艾措千 多杰 旦正加 星全章 才让加 完德才让

恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智

昂玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措

昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者：多杰拉旦 星全章 拉毛才让 夏吾杨本 扎巴

仁青措 拉青才让

ལེན་པ་འཕྲོ་བའི་གཏམ།

[illegible][illegible]

དེ་ལ་ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་ཤིག་པའི་ཉིད་ཚུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་
 རྒྱུ་ལ་གཏོང་རྒྱུ་ཉིད་མིགས་ཡུལ་བཅས་ནས་ར་ཆོས་ ༡༠༠ ནོར་མཆོ་རྒྱན་ཞིང་
 ཆེན་ཐོད་ཀྱི་གསེ་ཤིག་ཞིག་ལ་འཇུག་ཁར་གིས་གཙོ་བྱིན་བྱས་པའི་“《ཐོད་ཀྱི་གསེ་
 བ་ཤིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱེགས་དཔེ་ཆོགས་》ཆོས་སྒྲིག་ཆོགས་པ་”སྒྲིག་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཆོས་ལྷན་དང་དག་སྒྲིག་དང་ཆོས་སྒྲིག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒྲུ་ཞིང་དཔེ་རྒྱན་དང་འཕེམས་སྒྲིལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བཙམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་འདི་ནི་སྐུ་ན་མ་མཆིས་པའི་ཤིག་གནས་ཀྱི་ལས་གྲུ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་ཤིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་རྒྱུ་ཆོག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཁྱེད་རྒྱ་ནི་ར་ཆོས་འཕམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ར་ཆོས་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཆོགས་འདི་སྐོག་མར་དཔེ་རྒྱན་ཁྱེད་པའི་སྐོར་དང་བརྒྱན་ནས་
 འདིར་ཁོ་པོས་བྱ་བ་ཞིག་ཆེན་པོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལ་མཉམ་ཉིང་
 བའི་བཀུ་གིས་སྐོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་ཤིག་པའི་ལྷག་
 བསམ་དགར་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སྐོ་སོའི་སྒྲིལ་བུ་རྒྱན་ནས་ཀྱང་ལས་གྲུ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱ་བརྒྱུད་དང་རྐྱེས་འདེགས་ཁྱེད་པའི་བསམ་འདུན་ཞུ་
 རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཆོགས་ཆེན་ནས།

༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༩པར།

མཆམས་སྒྲིབ་པའི་གཏམ།

ཁ་བ་རི་ཐོའི་བཅུ་ལྔ་ག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཛིག་
 ཉེན་སྒྱིའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་ལྷུང་པའི་སྒྲིའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྲིལ་བཏགས་
 པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛོལ་བྱི་ཐབས་མཚོག་དམ་པར་
 ལྷུང་པའི་གངས་ཅན་གསེབ་རིག་པ་ནི་ཐོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་བྱུན་
 དར་སྤེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་
 ཞིག་ཡིན་ཏེ་བས། རིས་སྤྱི་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
 རོན་ཚོན་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲམས་ཤིང་སྒྲིམ་གསལ་དང་དུས་རབས་རི་
 འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་མཚོ་གཤམ་དང་ཕན་ཚོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་རོན་
 དངོས་ཀྱི་ཉིང་ནས་ཡུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྤྱད་པར་སྤྱི་གིས་
 ལུང་བསྟོན་འདིར་དང་ཁྱོད་གཤམ་བྱ་བར་མི་བྱས་སོ། ། རང་རྩེའི་མེ་རྒྱས་ཡིག་
 ཆང་དང་དེ་ཡོད་བཞུན་བཅོས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཉམས་ན། གཤམ་དུང་ཐོན་ལུགས་
 ཀྱི་དྲང་སྟོང་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་ལྷན་པ་དུང་གི་ཚོར་ཅིག་ཅན་བར་དང་། རྗེ་
 བཅུན་གཤམ་ཐོག་ཉིང་མ་ཡོན་ཏན་མཚོན་པོ་ནས་གཏེར་ཉེན་གྲ་བ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 བར། བེ་རོ་ཅན་ནས་མོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས། ལུང་ལུར་རྒྱལ་
 གཞིས་ནས་ཤོང་རྒྱལ་ཡབ་སྐུལ། མི་དབང་ལྷེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷན་ཆིས་
 མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ལོར་བྱ་ལ་ལུག་པའི་དྲང་སྟོང་མཁས་ལུབ་རིམ་ཕྱོན་
 བཡར་གིས་མི་ལངས་པ་རྒྱལས་ཀྱི་སྤྱི་དྲིན་ལས། དཔལ་ལྷན་རྒྱད་བཞིའི་
 དཀོངས་འགྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དཀོངས་འགྲེལ་གཙོ་བུས་པའི་གསེ་
 རིག་གི་བཞུན་བཅོས་རི་ཐོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛུལ་ན་དང་པའི་

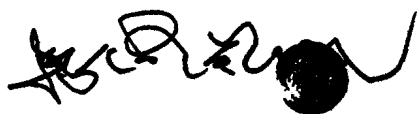
ལྷོ་ལོང་གཤེ་ཞིང་གཞན་ལ་འོ་མ་ན་ལ་རྒྱའི་སྒྲིབ་ས་པ་རྒྱས་པ་འདི་པ་འོད་ཀྱི་གསེ་
བའི་ག་པའི་ལོ་རྒྱུ་མེད་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་འོ་ན་ཡུན་ཡུན་མོ་གས་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྤྱད་གསལ་ལོ་ལྷན་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་ཁར་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཆེན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འེད་གསེ་
མིག་ཁར་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་ལོ་ཞིག་ཉམས་ཉམས་ལྷ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་
འཛུར་ལྷན་ཡིན་པའང་ཀྱན་གྱིས་མཆིན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་མེ་མིག་འཛིན་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་མོང་མོང་ཁོ་ན་དང་ལྷལ་ལྷལ་གྱི་
བག་པའི་ཁི་མན་ནམ་སྤྱོད་གས་མིས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་སོགས་མིང་དུ་རྒྱུ་ནམ་མེ་
མིགས་ཀྱི་མིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་དུ་ལྷ་ལྷ་འདི་ལ་སྤྱི་ཁོང་ནས་གཙོ་དང་
གཙོས་སྤྱུ་དེ་བཞིན་མིས་ལྷ་མེད་པའི་འཛམ་གྱི་རག་གི་མའི་མིགས་ཡོངས་ལ་
མན་དུ་མེ་བའི་ཀྱན་སྤྱོད་རྒྱམ་དག་གི་སྤྱོད་སྤྱུ་མི་རྒྱལ་ལྷན་འེད་གསེ་དང་
མཉམ་པའི་འོད་ལྷགས་གསེ་མིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྒྱམས་ལ་འོ་ལ་མོད་དང་
རང་བཙོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཁར་ལས་ལྷག་པའི་རང་སྤྱོད་འོན་ལྷན་སྤྱུ་བ་དང་
འཚོ་ལ་ལྷན་ལེགས་སྤྱི་གཞུ་བཅས་མི་མིན་ཀྱང་གལ་གནད་མེ་བའི་བཟྱ་བ་ཞིག་
མེད།

དེའི་སྤྱིར་མཚོ་སྤྱོད་ཞིང་མེན་འོད་ཀྱི་གསེ་མིག་ཞིབ་འཇུག་ཁར་གིས་མིང་
རོན་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་སྤྱུ་འོད་ཀྱི་སྤྱོད་མེས་མིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་ལོ་ཞིག་དང་
གསར་བཞོད་ཀྱི་ལོ་ལྷི་གྱི་ཁའི་བཞན་པོ་ཞིག་འཇུགས་ལྷུ་བ་པའི་མེད་དུ།
ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་རྒྱས་བཟང་པོའི་མོ་སྐབས་རམ་འཛིན་རང་མི་
དཔོན་རྒྱུ་གསལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱུ་གཙོག་ཀྱང་བསྐྱེད་ཞིང་མིག་རྒྱུ་མིང་བའི་
དུས་གཞི་དང་བཅས་དེ་རང་འེད་སྤྱོད་མེས་སྤྱོད་མཚོ་གལ་མེ་བའི་གནའ་དཔེ་
དང་བཞན་བཅས་ལག་ཀྱང་མེན་ཏོ་ཅག་སྤྱོད་སྤྱུ་གཙོག་ཀྱང་བསྐྱེད་སྤྱུ་
བསྐྱེད་པའི་དཔེ་བའ་འདིས། ད་ལྟེ་ཅམ་མ་ཟེད་འཇུང་འཛུར་འོད་ཀྱི་སྤྱོད་མེས་
བཞན་པ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ལྷི་དུ་འཕྱོ་བར་བསམ་ལྷལ་ལས་འདས་པའི་

ནུས་པ་ཐོན་སྐྱབ་ཅིང་ལྷན་ཅན་གྱི་སྟོག་འཛིན་དཔལ་ཏུ་འཁྱུར་བར་གདོན་
མི་བྱ་བས་ན། འོ་སྟོལ་སྐྱོན་སོང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལྷ་འོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཤིང་ཅེས་ཏེ་ཅང་དགའ་ཆོར་དང་བཅས་མཆམས་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་ཏུ།

ཁོ་ཏུ་ཆོ་ནམ་གྱིས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ལ།

དག་ཐིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཁོད་ཟལ་མོ་སྒང་པ་ཞེས་སུ་གསལ་པ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཕྱིར་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ལྟོན་དྲན་དབང་དམ་
པ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཚོས་གྱིས་གཙོས་པའི་བཅུ་གྲག་རིག་
པའི་གནས་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུག་པའི་ཤེས་རིག་བར་མཛོད་ནི་སྲིད་པའི་མཐར་
ཡར་རྒྱལ་པ་མེད་པ་ཞིག་མཚིས་པ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་བསྒྲོན་དུ་མེད་རོ། དེ་ལས་
གནས་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་གཞན་རྗེས་འཛོན་གྱི་ཐབས་མཚོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
ཁོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཚོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
རག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་སན་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱལ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཟླ། དེར་མོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷན་
དཔུང་གྱི་རིགས་ལམ་བྱུང་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་རག་ཉམས་ཚུངས་སུ་སྤྱད་
ཚོགས་ཤིང་གཞི་མ་པ་ཞིག་མཚིས་ལྟམས། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱིམ་ཁུག་དུ་
ཆོན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་ཤོམ་ལྟམས་མཚོགས་མེན་ཕྱིད་བཞིན་པ་དང་། རང་ཤེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཉར་གི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱལ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་རྒྱུད་གསར་ཤེས་ཕྱིད་པའི་
འགྲོས་དང་བསྒྲུན་ནས་ཁོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་རྒྱ་ཉིད་སྒྲོན་ལྟོན་
ཉམས་པ་མོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་གོང་ཤེས་གནང་ནི་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
ཤིག་དུ་བསྐྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱིམ་གི་འགལ་རྒྱུ་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་

2

འདི་ཚཱ་མཁྱིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་སྟུན་ཐད་དཔེ་དཔ་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བསྟོས་པར་ལག་ལེན་དུ་འཁྱོལ་གང་
བྱབ་བྱས་ཏེ་དཔེ་རྒྱུ་ལག་དུ་སོན་ནོ་ཅོག་དག་སྟེག་དང་དཔེ་སྟུན་འབྲེམ་ས་སྟེལ་
བྱ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ལ་《གསེར་མཆན་རྣམ་བཟླ་གན་མཛོད་》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་《ཁོད་ཀྱི་
གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྟུགས་བསྟུགས་དཔེ་ཚོགས་》ནང་གསེས་ཀྱི་དཔ་
སོ་ལྔ་པ་ཡིན་ལ། འབྲི་ཚད་པལ་ལྔ་ལྔ་མཚོས་མཐུན་ཞིན་བསྟུན་པའི་ལག་
བྲིས་མ་རང་གཞིར་བྱས་ནས་བསྟུགས་པའི་དེ་བ་འདིའི་ནང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དོན་རྣམས་ཐིམ་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་དེ། སྟོན་ཕྱོག་མཁས་
དབང་དག་གིས་དཔུད་བྱར་བཞག་པ་དང་རྟོགས་ཤིག་བགྲིས་པ་སོགས་དཀའ་
གནད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་སྤར་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་མ་བཞག་པར་ལེགས་
པར་བཟགས་ཏེ་བཀོལ་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལས་རྩས་པའི་རྩམ་བྱ་སྟུམ་
བརྒྱ་རྩལ་ལྟུང་སྟོར་དཔུད་པ་གནང་ཆེད་སྟུ་སྟུག་སྤང་ཁའི་ནང་སོ་སོ་བཞིའི་སྤང་
པོ་ལ་གཤགས་ལས་མཛད་དེ་རྩས་པ་རེ་རེ་བཞིན་གཏན་ལ་པ་བ་པ་དང་། སྟུན་
ཀྱི་སྟོར་ལ་སྟུན་མིང་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྟུ་སྟུར་དེས་པ། བདུད་ཅི་བྱམ་པ། མན་
ངག་སྟེ་མ་སོགས་ཆད་ལྔ་ལྔ་གཞུང་ནི་བྱ་ལྟག་ལ་ཞིབ་བཅུར་དང་བཟག་དཔུད་
བྱས་ཏེ་སྟུན་སྟུ་རེ་རེའི་པོང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ ཁྱི་རྩ། རེག་བྱ། ལྷ་རྩེས་
སོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྟར་གསལ་བོར་བཞུན་ཡོད་ལ། ལྟག་དུ་སྟུན་པའི་
ཀྱུན་སྟོད་ཉིད་གཞུང་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་ཆེར་བཞུན་ཡོད་པས་འདི་
ནི་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་གྱིས་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམར་
རྩེན་དུ་བཞུན་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དཔེ་ཚོགས་འདི་ཉིད་དག་སྟེག་དང་ཚཱ་མཁྱིག་བྱེད་པའི་རྩ་འཛིན་
འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡི་གེ་ནོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་ལ་མིང་ཚིག་གང་
དེའི་རྩེས་སུ་ཉགས་[ ]འདིའི་ནང་དག་བཙས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཚིག་ཆད་

པར་འདྲོད་པ་རྣམས་ཉགས་(༠)འདྲིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐོང་བྱས་ཡོད། ༣. ཚུལ་པ་
 བོའི་མཆན་རྣམས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཞུགས་ལས་ཚུང་ཅམ་བྱས་ནས་
 བཏོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མིགས་ལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐོང་
 བྱེད་མ་རྒྱས་པ་ཉགས་.....འདྲིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་ཉགས་( )
 འདྲིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་སམ་ཐིག་ཐེང་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ༥. རྒྱ་ཆ་དང་རྒྱམ་ཆ་སོགས་ཚུ་ལྟོ་རིགས་རྣམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ཉེ། སོག་ཆ་དང་རྒྱ་ཆ་ཞེས་ཆོག་གྲགས་དང་
 བཟེབ་ན་མ་བཏགས་མི་འདྲགས་ཤིང་། སོག་བོའི་ཚུ་དང་རྒྱ་མཆོའི་ཚུ་ཞེས་
 པའམ་ཚུ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཏགས་འདྲགས་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྱུར་ཡོད།
 ལན་ཚུ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བརྟན་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་མ་བྱུར་སྒྱུར་ནས་བཏོད་ཡོད།

འདྲིར་ང་ཆོ་དག་སྒྲིག་མི་ལྟོ་ཤེས་བྱའི་ཚུ་ཆད་དམན་ཞིང་དཔེ་རྟོག་དག་
 སྒྲིག་གི་ཉམས་ཚུང་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་སྲིད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྟོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷགས་པར་གནང་
 བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྟོའོ།

མཆོ་རྫོན་ཞིང་ཆེན་མོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས།
 《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྩྭ་གསེབ་སྒྲིགས་དཔེ་ཆོགས་》ཚུ་མ་སྒྲིག་ཆོགས་པ་
 སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ལོའི་ཟླ་༥པའི་ཆེས་མཁོ་ཉེན།

མཆོག་པ་པོ་ཁོ་རྒྱུད་མདུན་པ་ལུ་མ།

གཞུང་འདིའི་མཆོག་པ་པོ་དང་མོ་ལྷན་རམས་པ་ལྟོ་བཟང་མོས་གཤགས་ནི་མོ་
 ཁ་ཡང་ཐུངས་ཤར་གྱི་མོ་གཤམ་པོ་གངས་ཀྱི་ཉེ་མོགས་གཉན་པ་པོ་ཤར་ཁྱེར་
 དར་མོ་ཁེས་པར་རྒྱལ་མོ་གཏུ་ལྷན་མིང་པོའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པོའི་
 ས་ལྷག་མཆི་མོ་༡༤༩༥ལོར་སྤྱུ་བལྟམས། ཡལ་ལྷམ་གྱི་མཆོན་དར་ནས་ཐར་ཁེབ་
 པ་མ་ཉིད། རྗེ་ཉིད་དང་པོར་བྱིད་མེལ་ལྷན་གྱི་མིང་དུ་བཞུགས་མིང་རྗེས་སུ་
 འབས་ཐུངས་པོ་བར་བྱལ་མར་གསོ་རིག་འཕྲོ་སྐྱོན་མིང་གི་མོ་བཅུན་གྱི་ལས་སུ་
 རྒྱུད་རྗེས་སུ་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཐུལ་སྤྱུ་ལྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྲར་རྒྱུང་བལྟན་
 འཛོན་དར་རྒྱལ། མིང་ལྷན་མོས་རྗེ་མཆོག་ལྟོ་བཟང་དཔོན་བཅུ་ལྷག་ལུ་ཅམ་གྱི་
 འབས་པ་གཏུགས་མིང་གསོ་དཔུང་ལ་ཐུང་བཅོན་མཛད་པས་ལྷན་རམས་པའི་
 མཆོན་ལྷན་ཁོབ་པ་ན་ལུ་པ་ཆེན་པོས་གཟིགས་པ་དང་། རྗེ་མིང་རིན་པོ་ཆེས་
 ལྱང་ལྷན་ལྷ་ཉི་ལྱུང་འདུག་ཅེས་བཞུགས་བཞུགས་པ་བཞེན་ལྷ་དབང་ལྷག་
 གས་ཤར་ཆེན་མོ་གྱུ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་གྱུ་ལྷན་དཔོན་དང་རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་ཆེན་
 པོའི་སྤྱོད་ལྷ་ལྷན་མཛད། མཆོན་གཞན་ལ་ལྱང་འཛོད་རམོ་ཁེས་རྒྱལ་དབང་ལུ་
 པོའི་སྤྱུ་འཁོར་གཙོ་ཁོའི་གསུ་སུ་ཡོད།

དུས་དེར་གཙང་ལྷན་དར་མཆོན་གྱི་བརྒྱུད་པ་དག་སྤོང་གཞན་སྐྱོན་
 ལྱལ་ཅེས་པ་གསོ་རིག་གི་ཐུང་ལྷམ་ཆེ་བ་ཞིག་ལྱང་བར་ལུ་པ་ཆེན་མོས་གཉན་
 རྒྱལ་བསམས་ནས་དཔོན་ཚང་ལྱང་ཁོས་པ་ལྷན་རྒྱལ་ཆེ་དབང་། དཔོན་ཚང་གྱི་
 རྗེལ་པ། མོས་རྗེ་ན་བཟའ་མིང་པ། དྲར་འཛོད་ལྷག་བསམ། དར་མོ་ལྷན་
 རམས་སྤྱོད་མ་དང་བཅས་སུ་མ་ཅུའི་སྤོང་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་ལྷིང་པོ་བལྟས་
 པ་དང་མེན་རིག་གཅེས་བལྟས། གསེར་ལྷ། ལྱང་པ་ནས་རྒྱལ་གཤགས་བཟང་

བྱིས་མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེན་སྐྱེས་ལྷན་མཐུན་པ་ཏུ་མ་སྒྲིལ་དུ་
 བཅུག་ཡང་འཕགས་ལྷན་གྱི་ཐོན་པ་མ་ན་ཉི་ཞེས་པ་གསེར་གྱི་ཡན་ལག་དུ་
 མཛད་པ་ བྱུང་པར་མིག་བཙོས་ལ་མེན་དུ་མཁས་པ་ཞིག་གཤམ་པོ་ལྷགས་སུ་
 བྱང་ཚུལ་ཐོས་པ་ཞིམ་དུ་ནས་ཀྱིས་རོ་དམ་བྱས་ཏེ་འཕྱོར་བྱུང་པར་དར་མོ་ཐོན་
 རམས་པར་སྒྲོབ་དུ་བཅུག་པས་མཁས་པར་ལྷན་ཏེ་ནད་པ་མང་པོ་ལ་ལྷན་གསལ་
 གྱི་བདེ་བ་ཐུན། ལྷག་པར་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དཔྱང་པོ་ལྷ་བཅུ་ར་དཔྱ་བཞེས་དུས་
 ཐུན་གཤོན་པ་མི་གསལ་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གཤམ་བྱང་མི་གསལ་བས་
 མཐར་ཐུན་གྱི་འགྲིབ་ཐོན་པར་དར་མོ་ཐོན་རམས་པས་གཤགས་བཙོས་གནང་
 བའིགས་བྱུང་བྱུང་ནི་འཁོ་པ་ན་རྒྱ་ཆེར་གནང་།

བཅམས་ཆོས་སུ་གདམས་རག་ལག་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་བལྟས་པ་མན་རག་
 བཀའ་རྒྱ་མ། བཤད་རྒྱུ་སྤོང་འབྲེལ་ས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐུར་མ། དེ་
 ལས་རྒྱས་པ་བཤད་རྒྱུ་གྱི་སྤོང་འབྲེལ་དང་རྩ་ཆོག་བྱུང་འབྲེལ་ཅན་གསེར་
 མཆན་རྣམ་བཟག་པ་མཛོད། ཐུ་རྒྱུད་གྱི་འབྲེལ་པ་དཀའ་ཡོད་ཐུན་མེལ་སྒྲོན་མེ།
 བཅུད་ལེན་འཆིགས་ས་བདུད་རྩི་ཉིང་ཁྲ་འདྲོད་ལྷན་དགའ་བ་ཐུན་མཐོང་བ་
 འཕྱུ་མོར་ནོར་བུའི་བར་མཛོད། ལུས་པ་རྒྱང་མེལ་གྱི་ཆོག་རོན་འབྲེལ་པ་མེས་
 པོའི་དཀོངས་རྒྱན། གཤམ་ཐོག་གསར་མའི་རྣམ་ཐར། རིན་ཆེན་གང་རྒྱུར་གྱི་
 གསལ་བྱེད་འཆི་མེད་བདུད་རྩི་ཉིང་ཁྲ། ལྷན་ཐབས་གྱི་གསང་ཐོན་རོས་
 འཛོན། གཞན་ཡང་དར་མོ་ཐོན་རམས་པ་རང་གི་མན་རྒྱུད་མས་པོའི་ཞལ་ལྷན་
 ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན། ཞེས་པ་དང་། ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞེན་དར་
 མོ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཀྱགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ཐུ་རྒྱུད་
 རྒྱ་རོ་མན་གྱི་འབྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལྷན་དཀའ་གནད་རྩི་རྒྱུད་འཕྱོལ་
 ཞེས་པ་གསར་ཆོས་གནང་བསོགས་ཐོན་དཔེ་ལྷན་བྱུང་མང་དག་མཆིས། ལྷག་
 པར་དཔྱང་གངས་ར་གསལ་སྤེང་བཅམས་པའི་གསེར་མཆན་རྣམ་བཟག་
 མཛོད་གྱི་ནང་དུ། བཤད་རྒྱུ་ལེུ་བཞི་པ་ལྷན་གྱི་གནས་ལྷགས་སྐབས་དུས་

[illegible]

དཀར་ཆག

ཆ་བ་དང་པོ། གསེབ་བྱ་ལྟུང་བཤད་པ།	1
དང་པོ། ཆ་བ་མཛད་ཅི་གནས།	1
ལེའུ་དང་པོ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོག	1
གཉིས་པ། ལྷུང་བ་ལྟུང་ཀྱི་གནས།	14
ལེའུ་གཉིས་པ། ལྷུང་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བཞུག་པ།	14
ལེའུ་གསུམ་པ། ལྷུང་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་བཞུག་པ།	84
ལེའུ་བཞི་པ། ལྷུང་ཀྱི་གནས་ལྟགས་བཞུག་པ།	92
ལེའུ་ལྔ་པ། ལྷུང་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞུག་པ།	171
ལེའུ་དྲུག་པ། ལྷུང་ཀྱི་ལས་དང་དབྱེ་བ་བཞུག་པ།	220
ལེའུ་བདུན་པ། ལྷུང་ཀྱི་འཇིག་ལྷན་བཞུག་པ།	237
གསུམ་པ། འཕེལ་འགྲིལ་ནད་ཀྱི་གནས།	301
ལེའུ་བརྒྱད་པ། བད་ཀྱི་རྒྱ་བཞུག་པ།	303
ལེའུ་དགུ་པ། བད་ཀྱི་ཕྱེན་བཞུག་པ།	312
ལེའུ་བརྒྱུ་པ། བད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཞུག་པ།	327
ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ། བད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞུག་པ།	336
ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞུག་པ།	350
ཆ་བ་གཉིས་པ། གསེབ་བར་བྱེད་པའི་གཉིན་ཁོ་བཤད་པ།	403
བཞི་པ། ལྷུང་སྒྲིམ་ལྟུང་ཀྱི་གནས།	403
ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ། ལྷུང་དུ་སྒྲིམ་པ་བཞུག་པ།	404
ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ། ལྷུང་སྒྲིམ་ལྟུང་པ་བཞུག་པ།	426